

Solas egiteko Ipuinak

OSO FAMILIA NORMALA

MIKEL

DANI

ELENA

JOSU

NEREA

Solas egiteko Ipuinak

Neska-mutikoen eskubidea dute maite eta bideratuko dituen familia izateko, eta familia horretatik banandua ez izatekoa, baldin eta beraien ongizaterako ez bada.

© 2005-2017. Edizio honena:
Edex • www.edex.es • edex@edex.es

ISBN: 978-84-9726-296-4

Eskubide guztiak gordeta.

Debekatuta dago kopiazea, osorik edo zati bat, edozein prozedura erabilita, aldez aurretik argitaratzaileen idatzizko baimena lortu gabe.

OSO FAMILIA NORMALA

TESTUA:

Gladys Herrera Patiño / Labayru

MARRAZKIA:

KAIA

KOLOREA:

María Terrazas eta Tote Azkona

IDEIA ETA ZUZENDARITZA:

Roberto Flores

Nire etxean egunero iratzargailuak goizeko zazpi eta erdietan jotzen du. Gure txakurra, "Zubezala" da guztiok jaikitzekeo arduraduna. Oheetara igo eta muturra belarrietan jartzen digu.

-Bai, Zubezala,
banoa.

Hau da Mikelek behar duen
iratzargailua.

*Martxan jartzen den bigarrena nire aita da.
Egunkaria jaso, kafea prestatzeko...*

...ura irakiten jarri eta guztiontzako laranja-zukua prestatzen du.

*Nork bere ohea atontzen du,
arropa zikina jaso eta logela
txukuntzen du.*

–Josu, ez ahaztu arropa
zikina otzaran jartzen.

*Amak gosaria prest
dagoenean deitzen digu...*

...eta guztion artean, gosaria bukatzen dugunean, mahaia batzen dugu.

*Nire anaiak eta biok
harrikoa egin ohi
dugu bazkaldu
ondoren...*

*...batzuetan, berak,
beste batzuetan, nik.*

-Norenak dira egongelan aurkitu ditudan zapata hauek? Hiru arte zenbatuko dut eta zapaten jabea agertzen ez bada zaramara botako ditut.

Gure etxean zarama aipatzen denean, guztiok abiatzen gara gure geletara desordena gurea den ikustera. Gauzak zaramatik ateratzeko modu bakarra isun bat ordaintzea da. Nire aitak dio etxea txukun egoteko hutsezinezko formula dela.

–Barazkiak hozkailuan daude eta arroza labean. Berotu besterik ez duzue egin behar. Gauera arte!

*Egun batzuetan nire amak prestatzen du bazkaria,
eta nire aitak, gosaria.*

*Txandak egiten dituzte. Biek
primeran prestatzen dute janaria.*

*Asteburuetan, guztion
artean txukuntzen dugu
etxea eta ondoren
paseatzera joaten gara.*

*Duela egun batzuk, Sandra,
auzoko bat, gure etxean
egon zen eta aho bete
haginekin geratu zen.*

*Sandrak dio bere ama dela etxeko
lanez arduratzen den bakarra.*

–Nire amak ez
dit sinetsiko!

*Berak, bere
nebek eta bere aitak
ez diotela bere amari
etxeko lanak egiten
laguntzen.*

-Nire amak janaria prestatzen du, arropa, logelak, egongela, bainugela, dena txukuntzen du.

*Harrituta geratu ginen hori entzutean.
Nik uste nuen oso familia normala ginela!*

*Proposamen
didaktikoa*

Ipuinaren ostean, dator asmakizuna

Kooperazioa, jarduera kolektiboa eta banaketa izan ziren lehengo gizarteetako ezaugarriak. Gaur egun ere, Amerikako komunitate indigena batzuen artean konzeptu horiek praktikatzen dira. Kolonbiako nasatarrek, adibidez, gizontzat hartzen dute emakume baten lanak egiten ikasten duena, eta emakumetzat, berriz, gizon baten lanak egiten ikasten duena. Era berean, beste gizarte batzuetan, sexu baten eta bestearen arteko pertsonen dominazio eta desberdintasun harremanak garatu dira.

Baina pertsona batek erabakitzen duenean etxea beste batzuekin konpartitzea, akordioak eraiki behar izaten ditu, elkarbizitza ona izan dadin. Horretarako, zure seme-alabekin batera, gauzak berriro asmatzeko tarte bat hartzeko gonbit egiten dizugu. Lehenengo eta behin, etxean egiten diren lanen zerrenda bat egin behar da. Gero, jakin behar da ze lan egin behar diren. Ondoren, nortzuk diren gaur egungo lanak egiteko ardura dutenak eta nortzuk arduratuko diren lan berriez. Familiako kide gehiago asmatu behar da balira, aurrera.

Horretarako, produktiboagoa eta dibertigarriagoa izan daiteke marrazkiak egi-
tea. Sortutako marrazkietatik abiatuta, aztertu umeekin ea emakumeek lan horiei eskaintzen dieten denbora gizonezkoen denbora bera, handiagoa edo txikiagoa den. Aztertu zelako lanak egiten dituzten gizon eta emakumeek.

Amaieran, matematiken laguntzarekin, oreka bilatzeko ahalegina egin: inork ez dela izan larregi ez gutxiegi. Norberaren aukeren arabera izan dadila dena.

***Eskubideak dira
garrantzitsuena***

Munduko haur guztiak eskubide

Gurasoek umeei laguntzen dietenean euren eskubide eta betebeharrak zeintzuk diren ulertzen eta gainontzeko pertsonen eskubideak errespetatzen, helduaro arduratsu baterako oinarriak ari dira jartzen. Konbentzioaren hitzaurrean jasota dagoenez, hori egitean, seme-alabak honelaxe bizitzeko prestatzen dituzte: "...Nazio Batuen Kartan aldarrikatutako idealen espirituan eta, zehatzago esateko, bakearen, duintasunaren, tolerantziaren, askatasunaren, berdintasunaren eta elkartasunaren espirituan".

UNICEF

1989ko azaroaren 20an, mundu osoko gobernuetako funtzionarioen, profesionalen, umeei babesa emateko erakundeen eta talde erlijioso ugariren arteko kontsulta eta negoziazioz osatutako hamar urteren ondoren, Nazio Batuen Batzar Nagusiak Umeen Eskubideei buruzko Konbentzioaren* testua onartu zuen, eta hurrengo urtean sartu zen indarrean.

Bertan, mundu osoko neska-mutilen eskubideen zerrenda deskribatzeaz gain, umeen garapenerako etapetan euren ongizatea bermatzeko arauak ezarri ziren. Gaur egun, Eskubideen Nazioarteko Trataturik berretsiena da munduan, herrialde bi baino ez baitira geratzen berau berresteko.

Konbentzioak derrigorrezko izaera du Estatuetan, eta horregatik da hain garrantzitsua. Izan ere, berau berretsi duten gobernuak euren lege, politika eta praktikak Konbentzioko arauen arabera harmonizatu behar dituzte, arau horiek egia bihurtu behar dituzte, eta eskubide horien betearazpena oztopatu edo baliogabetu dezakeen neurririk ezin dute hartu.

Konbentzioak umeei buruzko ikuspuntu berri bat ematen du. Umeak jada ez dira gurasoen jabetzakoak ez karitateko obra baten onuradun babesgabeak. Gizakiak dira, eta euren eskubideak dituzte. Konbentzioaren ikuspuntuaren arabera, umea pertsona da, eta familiako eta komunitateko kidea, eskubide eta erantzukizunekin.

* Konbentzioaren arabera, 18 urtetik beherako pertsona guztiak dira "neskatoak" edo "mutikoak", baldin eta tokian tokiko legeek beherago jartzen ez badute adin-txikitasuna.

berdinak dituzten pertsonak dira

Konbentzioak barne hartzen dituen giza eskubide guztiak lau sail zabaletan bildu daitezke:

- Bizirauteko eskubidea: bizitzarako eskubidea eta oinarrizko beharrianak aseta izateko eskubidea. Horien artean daude bizitza maila egokia, ostatua, elikadura eta mediku zerbitzuak jasotzeko eskubidea.
- Garapenerako eskubidea: neska-mutikoen potentzialik handiena lortzeko, behar duten guztia lortu ahal izatea. Horren adibideak dira, besteak beste, heziketa, jolas eta aisialdirako eskubidea, jarduera kulturaletarako eta informazioa jasotzeko eskubidea, eta pentsamendu, kontzientzia zein erlijio askatasunerako eskubidea.
- Babeserako eskubidea: neska-mutikoak gehiegikeria, bazterketa eta esplotazio mota guztietatik babestu behar dira. Horien artean daude, besteak beste, errefuxiatutako neska-mutikoei emandako arreta berezia, torturak, justizia sistema kriminalaren gehiegikeriak, gatazka armatuetan parte hartzea, umeen lana, drogen kontsumoa eta esplotazio sexuala.
- Partaidetzarako eskubidea: neska-mutikoek zeregin aktiboa izan dezaten euren komunitate eta nazioetan. Eskubide horien artean daude iritzia emateko askatasuna eta helburu baketsuekin elkartzeko askatasuna.

Konbentzioan jasotakoa ulertzeko, bertako 54 artikuluen edukia hamar enuntziatutan bildu dugu, eta enuntziatu horiek bilduma hau osatzen duten beste hainbeste liburukitan garatu ditugu.

Umeen Eskubideen Konbentzioa,

BERDINTASUNA. Beste umeen eskubide berak dituzu, eta arreta berezia jaso behar duzu ezintasunen bat badaukazu.

OSASUNA. Gaixotasunak prebenitzeko eskubidea duzu eta, behar duzunean, medikuaren arreta jasotzeko eskubidea.

ONGIZATEA. Eskubidea duzu zure gurasoek gizarte segurantza izateko eta zure garapena bermatzeko eta bizimodu duina emateko behar dituzten baliabideak izateko.

HEZKUNTZA. Zure nortasuna eta gaitasunak garatuko dituen eta bizikidetzarako prestatuko zaituen heziketa jasotzeko eskubidea duzu.

BABESA. Intimitaterako eskubidea duzu, ez dizkizute gorputza eta sentimenduak zauritu behar, ez duzu zertan lanik egin, ez zaituzte errekrutatu edo esplotatuko.

Solas Egiteko hamar Ipuinetan

NORTASUNA. Izena izateko eta herrialde batekoa izateko eskubidea duzu, zure hizkuntza hitz egiteko eskubidea duzu eta zure ideia, sinesmen eta erlijioaren arabera bizitzeko eskubidea duzu.

ESATEN
DUTENA
ESATEN
DUTELA

AUTOMOBILEK
LODITZEN
DUTE

LEHENENGO, HAURRAK. Eskubidea duzu estatua ahal denik eta gehien ahalegindu dadin zure eskubideak bermatzeko eta estatuak zuretzat onena dena pentsatuz har ditzan erabakiak.

PARTE-HARTZEA. Informazio egokia hartzeko eskubidea duzu, eta zure iritzia eman dezakezu, eta iritzia hori kontuan hartu beharrekoa da zuri dagozkizun arloetan.

KOMUNAREN
HONDAMENA

OSO
FAMILIA
NORMALA

FAMILIA. Maite eta bideratuko zaituen familia izateko eskubidea duzu, eta familia horretatik banandua ez izateko eskubidea duzu, baldin eta zure ongizaterako ez bada.

JOLASA. Jolasteko eta jarduera artistiko eta kulturalak egiteko denbora eta leku egokiak izateko eskubidea duzu.

HARAT-HONAT
KORRIKA

www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net **www.solasegitekoipuinak.net**
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net www
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net **www.solasegitekoipuinak.net**
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net www
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net **www.solasegitekoipuinak.net**
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net www
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net **www.solasegitekoipuinak.net**
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net
www.solasegitekoipuinak.net www.solasegitekoipuinak.net

www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net
www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net www.solasegitekoipuina.net

Josuri eta Mikeli harrigarria iruditzen zaie oraindik ere, etxe batzuetan, ama izatea etxeko lan guztiak egiten dituenen. Sinestarazita daude normalena etxeko lanak denen artean egitea dela, euren etxean gertatzen den moduan.

Solas Egiteko Ipuinak honetan, *Osasunkume* programako pertsonaien istorioen bitartez, *Umeen Eskubideei buruzko Konbentzioa* hurbiltzen da 5 urtetik gorakoentzako seme-alabak dituzten familietara.

Bildumako liburuak:

- *Lagunen eskua*
- *Hitzez hitz*
- *Hainbat hobe norbaitekin*
- *Letratxoa*
- *Korrika egin eta kontatzea*
- *Esaten dutena esaten dutela*
- *Automobilek loditzen dute*
- *Komunaren hondamena*
- *Oso familia normala*
- *Harat-honat korrika*

